LAUDATIO DEL PROFESSOR LUIS A. SANTALÓ AMB MOTIU DE LA IMPOSICIÓ DE LA MEDALLA DE LA UNIVERSITAT DE VALÉNCIA

València, 23 de setembre de 1993

Excm. Sr. Rector, distingida Sra., benvolguts companys, Sres. i Srs.:

Encara que els tòpics siguen cada vegada més rebutjats, em permetran començar amb un d'ells: És per a mi un honor ser avui l'encarregat de realitzar davant de vostès la *laudatio* del professor Santaló i el meu honor, estant en proporció directa amb els mèrits del nostre professor, poden vostès suposar com és de gran.

Aquests mèrits van motivar en el seu dia la proposta del Departament d'Estadística i Investigació Operativa per a la concessió de la medalla que avui atorguem. La Junta de la Facultat de Matemàtiques la va fer seua unànimement i la Junta de Govern de la nostra Universitat la va concedir, finalment, amb la mateix voluntat. La solemnitat de l'acte demana una enumeració exhaustiva de l'historial científic del professor Santaló, i això seria just, però crec que vostès no ho necessiten, i com que preferesc l'afecte a la solemnitat, voldria que en la seua brevetat la meua lloança destacara també les qualitats humanes del nostre professor. Si no lliurem aquesta medalla exclusivament per elles, també les hem tingudes en compte a l'hora de sol.licitar-la. Repassaré aquells aspectes més rellevats de la seua vida científica.

La guerra civil deté, ¡una vegada més!, la carrera científica que el nostre professor havia iniciat al costat del professor Blaschke el 1935, a Hamburg, gràcies a una beca de la Junta per a l'Ampliació d'Estudis. Caldria ressaltar el compromís polític que s'infereix del seu exili, Anys més tard, ja a l'Argentina, el professor Santaló publicarà dos llibres titulats *Elementos de Aviación* i *Historia de la Aeronáutica,* que recorden el seu pas per l'aviació de la República Espanyola. El suggeriment de Rey Pastor, un altre gran matemàtic afincat des de fa temps a l'Argentina, l'encamina cap a aquesta el 1939, i el que era temporal es va convertir en permanent, perquè encara en l'actualitat el Professor Santaló viu en aquest país.

S'incorpora al món universitari argentí des de la seua arribada, a la Universitat de Rosario, i passa els anys 47 i 48 als EE.UU. (Princeton i Chicago). Al seu retorn és nomenat Professor de les Universitats de Buenos Aires i La Plata. El 1956 el designen Professor de la Facultat de Ci~ncies Exactes de la Universitat de Buenos Aires en la qual finalitza la seua vida académica activa per a ser nomenat posteriorment professor Emèrit.

La Geometria Integral ha constituït el nucli de la seua investigació i és una autoritat científica mundial en ella (¡altra volta el tòpic!): el nombre de treballs per ell publicats i la qualitat de revistes en les quals ho van ser així ho corroboren. Encara que no vullga entrar en detalls, la brevetat no ha d'impedir-me de parlar-los del llibre, del seu llibre *Integral Geometry and Geometric Probability,* un d'aquests llibres que valen tota una vida científica. Va ser publicat el 1976 per l'editorial Addison Wesley als EE.UU, i es va convertir en referència obligada per a totes les coses que s'han escrit posteriorment sobre el tema. Per als afeccionats a l'erudició bibliogràfica, assenyalarem que entre la data de publicació i l'any 1993 ha estat citat per altres autors en més de quatre-centes ocasions.

Per finalitzar amb la semblança professional, cal esmentar el seu interès per l'educació en general i, en particular, per la Didàctica de la Matemàtica, la qual cosa el va dur a ser president del Comité Interamericano de Educación Matemática entre 1972 i 1979. Aquest és un aspecte del qual sospite que el Professor Santaló se sent orgullós i que als meus companys de la Facultat de Matemàtiques sorprendrà en comparar-lo amb l'abandonament, quan no el menyspreu, que ací sofreix la Didàctica entre els investigadors "reconeguts".

El canvi polític que a la fi ens va ser premés el 1975, va possibilitar que les institucions pogueren començar a honrar i reconèixer els nostres exiliats i la seua tasca, tot i que el món científic i acadèmic, en el cas del professor Santaló, ja li havia mostrat amb anterioritat el seu reconeixement. L'any 83 se li atorga el premi Príncipe de Asturias de la Investigación Científica y Técnica, al qual havia precedit el nomenament de *Doctor Honoris Causa* per la Universitat Politécnica de Catalunya (1977) (ells estaven doblement obligats amb el científic i amb el compatriota), i al qual seguirien els nomenaments com a *Doctor Honoris Causa* per la Universitat Autónoma de Barcelona (1986) i la Universitat de Sevilla (1990). Aquests reconeixements es completen amb els nomenaments de *Doctor Honoris Causa* per altres universitats llatinoamericanes i amb el Premi Bernardo A. Houssay que el 1986 li concedeix l'OEA. La imposició de la nostra medalla és, per ara, la darrera

manifestació d'aquests reconeixements.

L'alegria de poder honrar el professor Santaló és només parcial, ja que problemes de salut li han impedit de ser avui ací. Em consta personalment el seu interès per haver participat en el *6é Encontre Internacional sobre Geometria Estocástica, Estereologia i Análisi d'Imatges* que en el seu honor estem celebrant aquests dies a València, l'únic acte social rellevant del qual és el lliurament d'aquesta medalla, la qual cosa explicarà a molts de vostès la presencia inusual, per tan abundant com és, de col·legues de tot el món que han volgut mostrar la seua solidaritat, el seu respecte i el seu reconeixement al professor Santaló. El meu agraïment a tots ells per la seua presencia.

La seua filla María Inés ha volgut acceptar la nostra invitació per a recollir la medalla en nom del seu pare, sense cap dubte ningú millor per a substituir-lo en aquest acte. I com que ella haurà de ser el nostre portaveu davant el seu pare, permeten-me que personalitze l'última part d'aquesta laudatio:

Benvolguda i distingida senyora, vull que transmeta al seu pare el nostre agraïment per tota la seua labor científica, de la qual sempre serem deutors, i també per haver acceptat aquesta medalla que li oferim. Però vull sobretot que agraesca al seu pare el seu Seny, no podia ser d'altra manera havent nascut on ho ha fet, Catalunya, la seua bondat i la seua humilitat. Com he dit al començament, els reconeixements acadèmics, com és ara aquesta medalla, es donen pels mèrits científics, però en aquesta ocasió no només per això: les qualitats humanes del seu pare són per a molts de nosaltres tan mereixedores de reconeixement com les altres. Sàpiga, senyora, que el fet d'haver pogut conèixer-lo i tractar-lo ha suposat per a mi una gran satisfacció i enriquiment personal, i el seu record em reconcilia amb aquest món científic massa poblat d'egòlatres que es creuen mereixedors de tots els reconeixements quan el primer intranscendent Lema els ve al cap.

Moltes gràcies senyora i a tots vostès per la seua presència.

UNIVERSITAT DE VALENCIA

Buenos Aires, 18 de septiembre de 1993.

Excelentísimo Señor Rector,
Señores Profesores,
Señoras y Señores,

Con profunda emoción recibí la noticia de que se me había concedido la Medalla de la Universidad de Valencia, alto honor que mucho agradezco a la Junta de Gobierno de esa Universidad.

Me hizo mucha ilusión la idea de concurrir al acto organizado hoy y poder saludar personalmente a quienes intervinieron en su otorgamiento. Como ustedes saben, problemas de salud me lo impiden en este momento. Me ha dado gran alegría que los organizadores hayan pensado en invitar a mi a Tessi para remplazarme y que pueda transmitirles en mi nombre estas cortas palabras.

Deseo expresar mi agradecimiento a la Junta de la Facultad de Matemáticas por la idea inicial de la propuesta, así como a todos sus profesores. En particular a los queridos amigos Francisco Montes y Martínez Naveira, cuyos méritos científicos corren a la par de sus dones humanos, creadores de discípulos y sembradores de ideas.

Saludos también para los matemáticos de la Facultad que tanto han hecho y siguen haciendo para el prestigio de la Matemática y de la Estadística en esta Universidad de Valencia.

Reciban el Señor Rector y las autoridades académicas de la Universidad el testimonio de mi mas alta consideración y estima personal,

Luis Antonio SANTALO

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

ACTA DE LA CONCESSIó DE LA MEDALLA DE LA UNIVERSITAT DE VALèNCIA A L'EXCM. SR. LUIS ANTONIO SANTALó SORS.

A la ciutat de València, essent les 9 hores del dia 26 d'abril de 1993, a la Sala de Juntes de l'Edifici Central de la Universitat de València, sota la presidència de l'Excm. Sr. Rector Magnífic En Ramon Lapiedra i Civera, es constitueix la Junta de Govern per deliberar i decidir, entre d'altres, el punt de l'ordre del dia que motiva aquesta acta.

La Junta de Govern té coneixença dels acords pressos per unanimitat pel Consell del Departament d'Estadística i Investigació Operativa i per la Junta de la Facultat de Ciències Matemàtiques en sessions de 27 d'octubre de 1992 i de 9 de març de 1993, respectivament, segons els quals s'eleva al Rectorat la proposta de concessió de la Medalla de la Universitat de València a l'Excm. Sr. Luis Antonio Santaló Sors.

Després d'una exposició detallada dels rellevants mèrits que concorren en la persona d'En Luis Antonio Santaló Sors, la Junta de Govern, tot atenent les raons exposades, acordà, per unanimitat, concedir-li la Medalla de la Universitat de València,

La qual cosa, tot complint els acords presos i perquè així conste, es consigna en la present acta que, amb el vist-i-plau del Rector i com a Secretari General i Fedatari de la Universitat, estenc i signe a València el vint-i-tres de setembre de mil nou-cents noranta-tres.

VIST-I-PLAU,
EL RECTOR

Signat: Ramon Lapiedra i Civera

EL SECRETARI GENERAL

Signat: Germán Orón Moratal.